

Miten vaikutan ja viestin lastensuojelusta?



**TURVAA
ja
TOIVOA**



Onni Westlund, Pesäpuu ry

Ville Santalahti, Varsinais-Suomen
sosiaalialan osaamiskeskus

Kaisa Yliruokanen, Talentia

Sonja Soini, Espoon kaupunki

Maija Haapala ja Camilla Jokela, Tiktok-
sossut

Vappu Taipalus, Osallisuuden aika

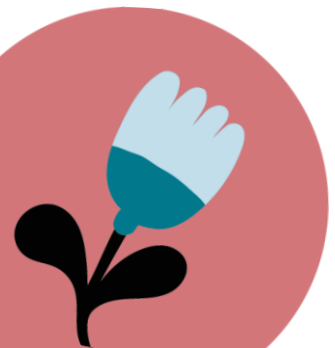


LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Fiiliksiä, oivalluksia, kysymyksiä, mitä vaan

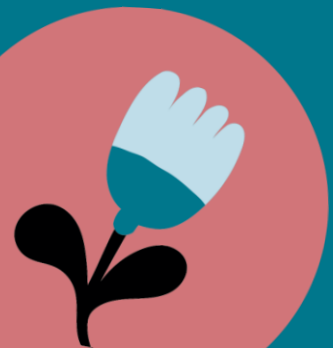
www.menti.com

Koodi: 2104 9208



Miten vaikutan ja viestin lastensuojelusta?

- 12.00 Tervetuloa!
- 12.05 Ville Santalahti, VASSO: Rakenteellinen sosiaalityö viestintänä
- 12.20 Kaisa Yliruokanen, Talentia: Vaikuta viestinnällä
- 12.35 Keskusteluporina
- 12.45 Sonja Soini, Espoon kaupunki: Esimerkkejä some-strategioista
- 12.55 Keskusteluporina
- 13.05 Maija Haapala ja Camilla Jokela, Tiktok-sossut: Koska lapsella on oikeus osallisuuteen ja tietoon
- 13.15 Keskusteluporina
- 13.25 Vappu Taipalus, Osallisuuden aika: Viestintä kokemusasiantuntijan näkökulmasta
- 13.40 Yhteenveto



Rakenteellinen sosiaalityö viestintänä



TURVAA
ja
TOIVOA

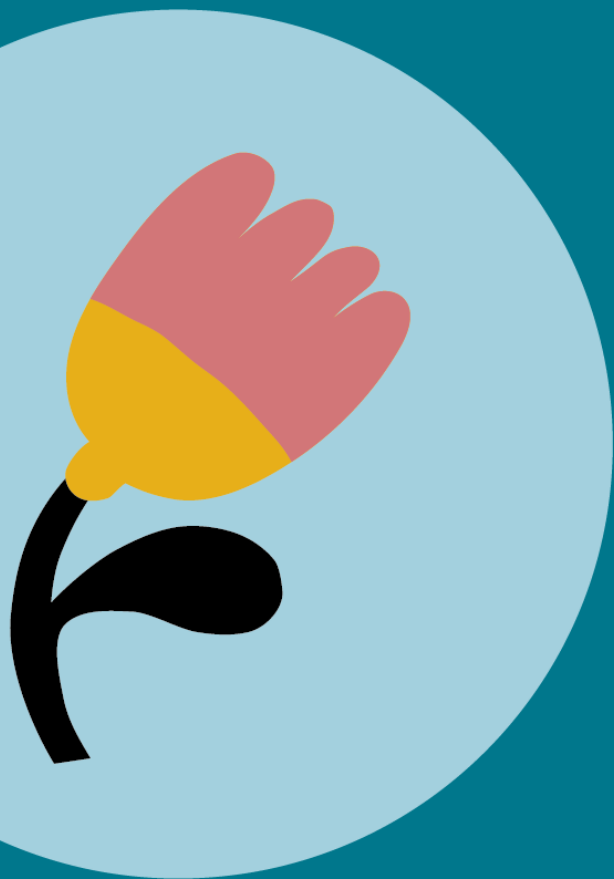


Ville Santalahti
Varsinais-Suomen
sosiaalialan osaamiskeskus

VASSO



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO



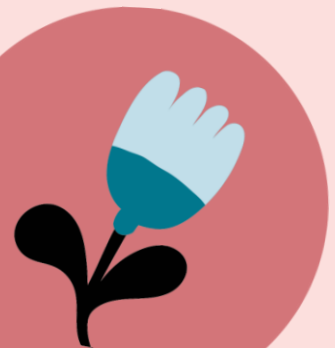
Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteena on eriarvoisuuden vähentäminen sekä oikeudenmukaisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen.

Tämä tapahtuu sosiaalisia ongelmia tuottavia ja ylläpitäviä rakenteita tunnistamalla ja muuttamalla.

Suurin osa tästä toiminnasta on viestintää.

Tietoperusta

- Rakenteellisen sosiaalityön nykytila ja tulevan kehityksen suuntaviivoja : Kuntakyselyn tuloksia. Liukko, Eeva; Muurinen, Heidi; Karjalainen, Pekka (2022)
- Monitoimijainen rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloudessa – MoRa. Rakenteellisen sosiaalityön jäsenyykset. Yliopistotutkija Sirpa Kannasoja. Rakenteellisen sosiaalityön verkoston työpaja 7.9.2022.



Hyvinvointialueiden näkemys rakeen?

Tiedontuotanto

Rakenteellisen sosiaalityön tietoa tuotetaan jonkin verran paikallisesti, mutta tiedontuotannolle ei pääsääntöisesti ole olemassa yhtenäisiä käytäntöjä, menetelmiä tai tietoteknisiä alustoja.

Tietojohtaminen

Tavat hyödyntää tietoa ovat aluekohtaisia, ja usein tietoa välitetään päättävillä tahoilla puutteellisesti. Nykyisellään rakenteellinen sosiaalityö ei mahdollista systemaattista tukea tietojohtamiselle ja tietoon perustuvalle työskentelylle.

Arviointi

Kansallisesta näkökulmasta rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotanto on hyvin vajavaista. Hyvinvointialueiden keskinäinen vertailu ei ole mahdollista, eikä rakenteellisen sosiaalityön tietoa voida hyödyntää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmien kansallisessa seurannassa, ohjauksessa ja arvioinnissa.

Määritelmä

Lisäksi yhteinen ymmärrys siitä, mitä rakenteellisella sosiaalityöllä tarkoitetaan, on varsin epäselvä ja vaihtelee alueittain.

Liukko, Eeva; Muurinen, Heidi; Karjalainen, Pekka (2022)

Rakenteellinen sosiaalityö vs. viestintä



	Minimitaso	Kehittynyt taso	Ideaalitaso
Tietotyö	Tilasto- tai rekisteritiedon tuottaminen, asiantuntijoiden haastattelut, sosiaalinen raportointi.	Osallistava tiedon tuottaminen, jossa palvelujen käyttäjiä mukana.	Yhteisösosiaalityö, tietoisuutta lisäävä tiedon tuottaminen (valtaistavat menetelmät, BIKVA, asiakasraadit, kokemus- ja kehittäjäasiakkaat).
Strategiatyö	Tiedon tuotannon rakentaminen (tiedonkeruu, menetelmät, analyysit).	Tiedon käsittely asiakkaiden kanssa. Yhteisten tavoitteiden määrittely.	Tavoitteiden määrittely asiakkaiden lähtökohdista. Uudistavat menetelmät (valtaistaminen, sortoa ja syrjintää poistavat menetelmät).
Inklusiotyö	Yhteisöllisyyden lisäämistä (esim. yhteistyö 3.sektorin kanssa)	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden pohjalta tuotetaan uutta tietoa asiakkaiden sosiaalisesta hyvinvoinnista.	Asiakkaiden, asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteinen vaikuttaminen sosiaalisia ongelmia aiheuttaviin juurisyihin.
Oikeudenmukaisuustyö	Yleinen tiedottaminen eri ryhmien etuuksista, palveluista ja oikeuksista.	Oikeuksista ja velvollisuuksista keskustelu asiakkaiden kanssa (esim. väärin päätösten oikaisupyynnot).	Tiedon käyttäminen asioiden muuttamiseen (kansalaisaloitteet, viestin vieminen poliittiseen päätöksentekoon, tietoisuutta lisäävät kampanjat).

Esimerkkejä sosiaalityön rakenteelliseen viestintään liittyen

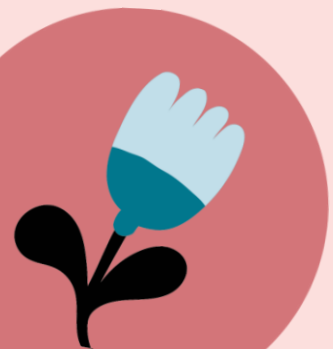
lähde: MoRa-hanke

- Tietoa asiakastyöstä tuotetaan jonkin verran, mutta sitä välitetään vain vähän ja pääasiassa tieto jää oman työyksikön käyttöön.
- Sosiaalityössä tehdään jonkin verran ehdotuksia monitoimijaisten verkostojen toimintakäytäntöjen kehittämiseksi sekä uusien palveluiden järjestämiseksi tai etuisuuksien kohdentamiseksi, mutta ei juurikaan osallistuta strategia-asiakirjojen ja lainsäädännön kehittämiseen, tehdä kehittämis- ja muutosehdotuksia poliittisille päätöksentekijöille ja kunnan johtaville viranomaisille tai tuoteta sisältöä hyvinvointikertomuksiin.



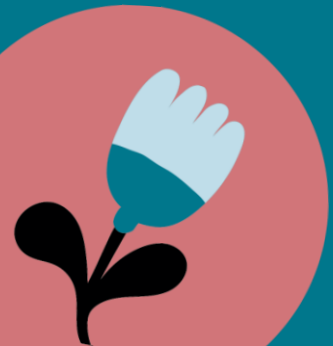
Esimerkit jatkuvat...

- Sosiaalityössä erittäin vähän toimitaan kunnallispoliitikkona, aktiivisena jäsenenä kansalais- tai ammattijärjestössä sekä tehdään kuntalaisaloitteita.
- Sosiaalityö myös jalkautuu erittäin vähän kohtaamaan kuntalaisia ja tiedottamaan palveluista tai luomaan asukkaille mahdollisuuksia vaikuttaa oman asuinalueensa toimivuuteen.



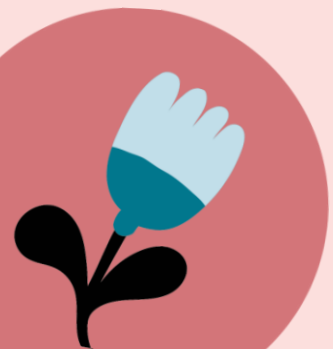
Tulevaisuus?

- Saamme Sosdatan kautta kootusti tietoa sosiaalityöstä.
- Meillä on kansallinen rakenteellisen sosiaalityön malli.
- Kokemustieto nähdään aidosti relevantiksi kehittämistiedoksi.
- Meillä on ensimmäiset vaikuttavuustiedot sosiaalityöstä -> tämän pohjalta on alettu luoda sosiaalityön visiota ja vaikuttavuusindikaattoreita.
- Yhteisösosiaalityö?



Mitä jo nyt voisi tehdä?

- Teoksessa Vaikuttava rakenteellinen sosiaalityö (2022) on monta esimerkkiä työyhteisölähtöisestä viestinnästä.
- Työyhteisössä tulee olla jonkinlainen yhteinen ja jaettu strategia sekä keinot tämän toteutumiseen. Viestintä on keskeinen osa toimivaa mallia – niin sisäinen, kuin ulkoinen viestintä.



Vaikuta viestinnällä



TURVAA
ja
TOIVOA



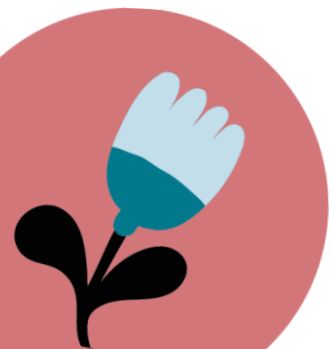
Kaisa Yliruokanen

kaisa.yliruokanen@talentia.fi



Viesti ammattieettisesti oikein lastensuojelussa

- Sosiaalihuollon ammattihenkilön tulee mm.:
- vastustaa epäoikeudenmukaisia käytäntöjä ja toimintatapoja, edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta kaikkialla yhteiskunnassa niiden ihmisten osalta, joiden etua hän ajaa ja saattaa poliitikkojen, yhteiskunnan ja työnantajan tietoon sellaiset asiat, jotka ovat haitallisia ihmisten turvallisuudelle ja hyvinvoinnille.



Mitä saa sanoa? Kuka saa sanoa?

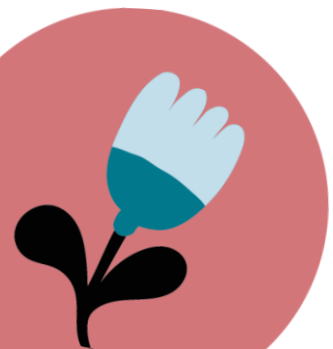


- Julkisuusperiaate ja julkisuuslaki
- Perustuslaillinen sananvapaus: Kansalaisella on oikeus ilmaista ja julkistaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä.
- Salassapito (asiakaslaki), vaitiolovelvollisuus ja yksityisyyden suoja
 - > asiakkaan asiat ei kuulu julkisuuteen, palvelut ja yhteiskunnalliset epäkohdat kuuluvat
 - > Lojaliteettivelvollisuus, työnjohto-oikeus ja viestintäohjeet voivat rajoittaa sanomisia, mutta ei loputtomiin
- Muista:
 - somen julkisuus
 - marssijärjestys epäkohtien selvittelyssä
 - roolisi: yksityishenkilö vai työntekijä

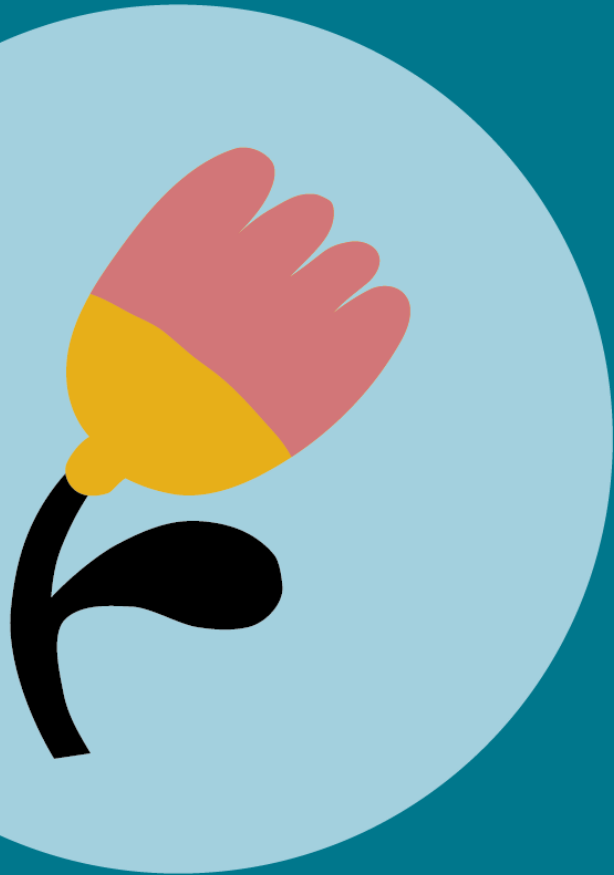


Jos sinä et viesti, joku tekee sen puolestasi!

- Näyttäytyykö yhteiskunta mediassa sellaisena kuin lastensuojelun ammattilainen sen näkee?
 - Huostaanottovideot, asiakkaiden blogit ja verkkosivut ja some
 - Sivustojen keskustelupalstat
 - Yksipuoliset uutiset, joista puuttuu lastensuojelun ammattilaisten ääni
 - Sisältö, joka lisää lasten, nuorten ja vanhempien pahoinvointia entisestään, esimerkiksi “ongelmalapset”, “päihdenuoret”, ”päihdeäidit” jne.
- > Onko lastensuojelun asiantuntijan tai lapsen ääni mukana?



Viestinnän lähtökohdat



- Mitä
- Kenelle?
- Miksi?
- Miten?
- Millä välineillä
- Milloin?

Viestin kohdentaminen

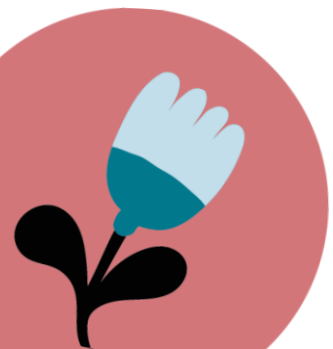


- Viestin kohdentaminen on olennainen osa vaikuttavaa viestintää
- Tee lista tahoista ja henkilöistä, joihin haluat vaikuttaa:
- *Keitä, minkä nimisiä, mikä heitä kiinnostaa? Mitä he tarvitsevat tai toivovat? Mikä on heidän arvopohjansa? Minkälaista tietoa kaipaavat, missä muodossa ja milloin?*



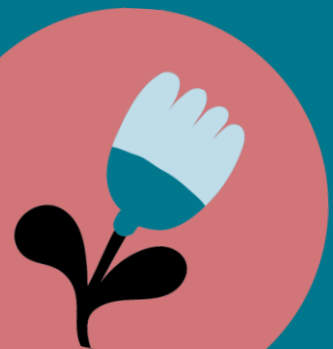
Valitse kanavat

- Mikä on tavoitteesi ja missä henkilöt, joita haluat puhutella ovat?
- Some: Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn, Youtube, TikTok, Jodel
- Mielialidekirjoitukset, blogit
- Toimittajat ja mediakontaktit
- Keskustelut
- Sähköpostit, puhelut
- Jos perinteinen media ei julkaise ajatuksiasi, sosiaalisessa mediassa sana on vapaa ja yleisö päättää, mikä juttu lähtee lentoon.
- Perinteinen media noukkii juttuaiheita sosiaalisesta mediasta



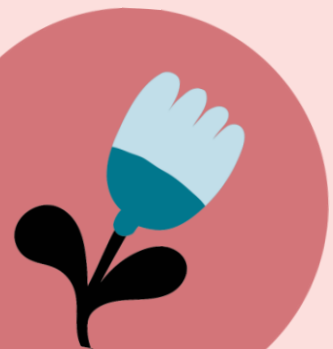
Miksi somevaikuttaminen on olennaista juuri nyt?

- Viestintä läpäisee kaiken = elämme ”viestintäelämää”
- Visuaalisuustrendi
- Vastuullisuustrendi. Työasioihin, ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvät hyvät teot ja epäkohdat nousevat nopeammin esille
- Huomion uusi suunta. Perinteiset mediat ole enää ainoita agendan asettajia tai portinvartijoita. Mediakuluttajasta mediatuottajaksi.
- Huomion rajallisuus. Tärkeää miettiä, milloin vaikuttaa ja mille ryhmille
- Aktivismi
- ”Kaikki” ovat somessa



Miten liikkeelle?

- Tartu epäkohtiin. Kirjoita ja kerro näkemyksesi. Valitse sopiva kanava, osallistu keskusteluun.
- Viesti kohdennetusti (kohderyhmälle kiinnostavaa ja hyödyllistä tietoa. Kohdennettu viestintä sitouttaa ja lisää vaikuttavuutta)
- Viesti monikanavaisesti (mikään kanava yksin ei tavoita kaikkia)
- Viesti hyvistä saavutuksista, hehkuta ja visualisoi
- Kysy neuvoa viisaammilta
- Voit myös lähteä määrätietoisesti rakentamaan omaa some-presenssiä johonkin tavoitettasi tukevaan kanavaan ja keskittyä siihen tuomaan viestiäsi. Jakaminen muualle viisasta.



Keskusteluporina

Miksi minun tai minun työryhmäni kannattaisi viestiä?
Mitä voimme muuttaa viestimällä?



Esimerkkejä erilaisista some-strategioista



TURVAA
ja
TOIVOA



Sonja Soini
erikoissosiaalityöntekijä (YTM)



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

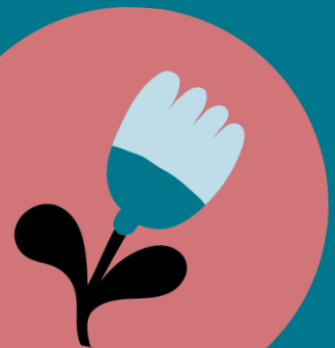
Keskeisin pointti:

Älä tee työsomea niin kuin omaa somea!

Eli spontaanisti, koska se on vaikein tapa tehdä somea.

Käytä aikaa tavoitteiden määrittelyyn ja suunnitteluun,
niin pääset lopulta helpommalla

(ja kaikilla on kivempaa).



Kysy lastensuojelusta

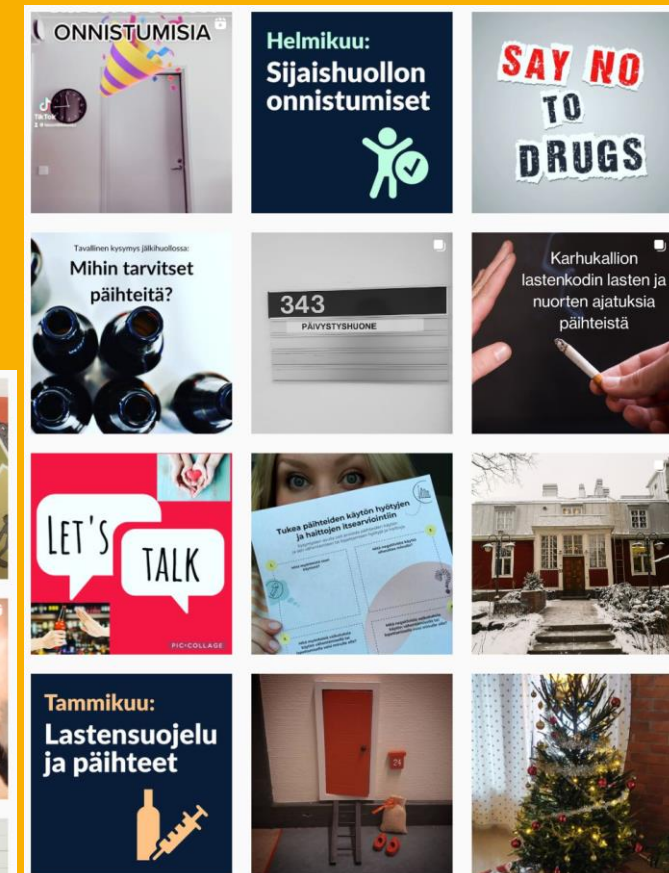
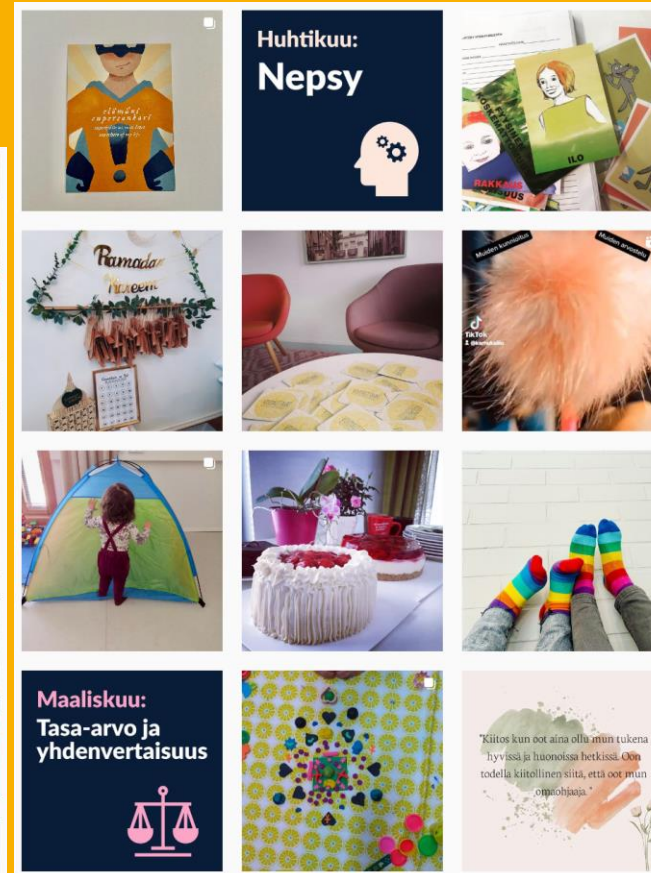
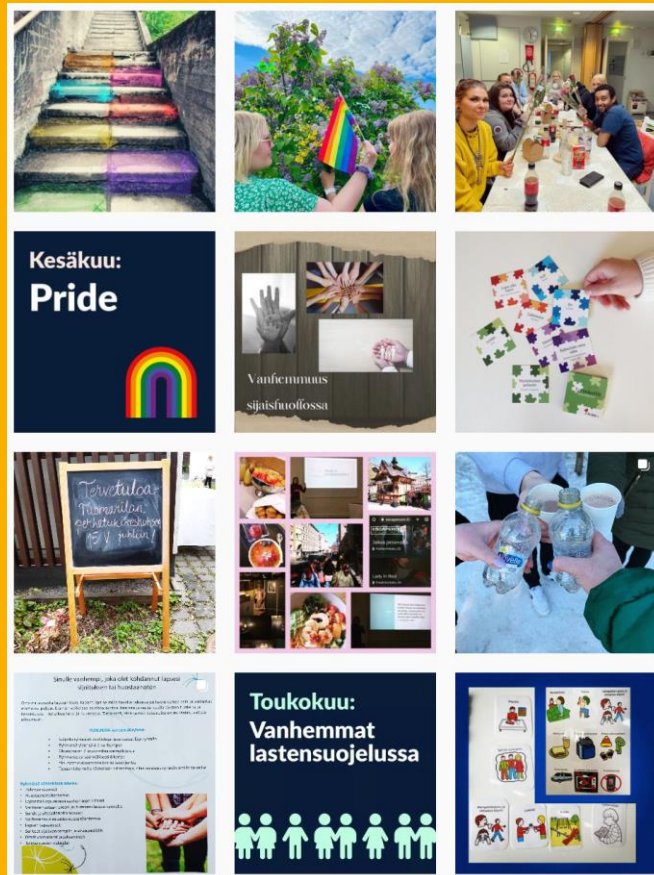
- Toteutettiin Pelastakaa Lapset ry:n Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena –hankkeessa vuosina 2019-2021
- Kehitettiin palvelumuotoilemalla
- Keskeiset strategiset ratkaisut:
 - Kohdennettu markkinointi – haettiin kävijöitä, ei seuraajia
 - Mahdollisuus kysyä anonyymisti
 - Visuaalinen ilme, joka helpottaa profiilin selaamista
 - ”Tone of voice”, jolla puhutellaan suoraan kysyjää (eli myös muita katsojia)
 - Palautteen kerääminen
- Haasteita:
 - Kysymysten määrä
 - Kysymyksiä tuli ryppäinä markkinoinnin yhteydessä

[instagram.com/kysylastensuojelusta](https://www.instagram.com/kysylastensuojelusta)
www.pelastakaalapset.fi/digisosiaalityo



Espoon lastensuojelu

- Strateginen tavoite: tarjota näkökulmia lastensuojeluun
- Ennen kullakin tiimillä oli oma vastuukuukausi – postaaminen jäi usein kiireen jalkoihin
- Uusi tekemisen tapa: joka kuukaudelle teema, josta kukin tiimi tekee yhden postauksen
- Haaste: moderointi



instagram.com
/espoonlastensuojelu

5.10.2022

Sonja Soini

Espoon lastensuojelun jälkihuolto

- Strateginen tavoite: tarjota tietoa jälkihuollosta nuorille, jotka pohtivat jälkihuollon aloittamista – jälkihuollon sähköinen esite
- Strategiset valinnat:
 - Pyritään selkeään visuaaliseen ilmeeseen – postataan aina rivi kerrallaan
 - Markkinointia pyritään tekemään yhteistyökumppanien kautta, vaikka kohderyhmänä ovat nuoret
- Tekemisen tapa:
 - Postaukset suunnitellaan ja tehdään hyvissä ajoin valmiiksi eli ei anneta kiireen vaikuttaa
 - Ei tunnin kokouksia, vaan some-tiimin ”leirejä”

[instagram.com/espoojalkihuolto](https://www.instagram.com/espoojalkihuolto)



Tee näin!



Määrittele tavoite:

- Miksi viestitte eli minkä haluatte muuttuvan?

Määrittele yleisö:

- Kenelle pitää viestiä, jotta tavoite toteutuu?

Huomioi resurssit:

- Mihin teillä riittää aika? Ihan oikeasti?

Tee realistinen suunnitelma, joka sisältää aikataulun.

Keskusteluporina

Miksi minun tai minun työryhmäni kannattaisi viestiä?
Mitä voimme muuttaa viestimällä?



TikTok-sossut

"Koska lapsella on oikeus osallisuuteen ja tietoon"

TURVAA
ja
TOIVOA



Maija Haapala, YTM,
väitöskirjatutkija, sosionomi AMK
Camilla Jokela, sosiaalityöntekijä,
KM

5.10.2022



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

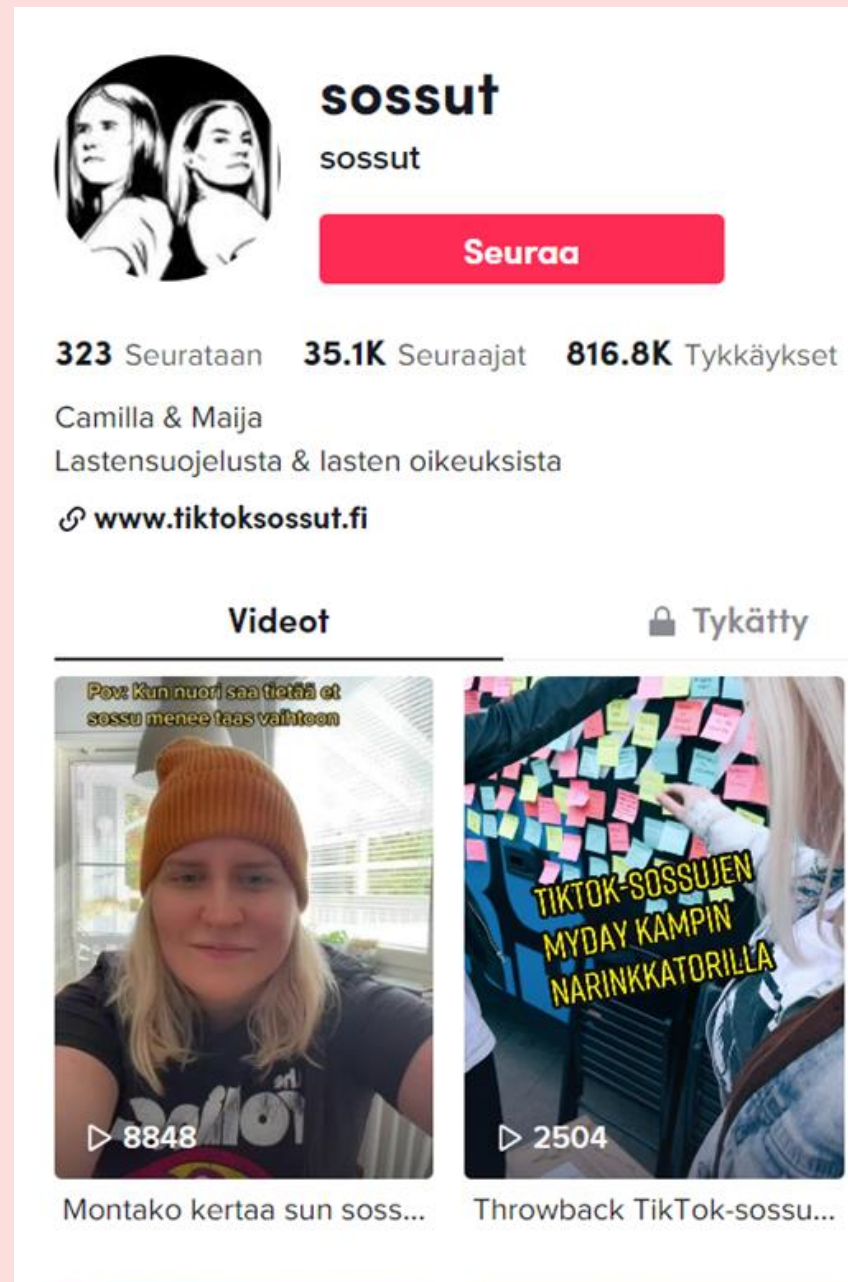
Mikä TikTok?

- Yksi suosituimpia sosiaalisen median sovelluksia
- TikTok-videot & TikTok-livet
- Seurataan & Sinulle -sivu
- Algoritmit ja analytiikka
- Yksityisviestit



Miksi TikTok?

- Rakenteellisen sosiaalityön kiinnostus ja velvoite
- Lastensuojelun kasvottomuus ja mis- ja disinformaatio
- Lasten oikeus osallisuuteen ja tietoon
- Miksemme menisi sinne, missä lapset ja nuoret ovat?



TikTok-sossujen arvot ja tavoitteet

Lapsen oikeuksien edistäminen

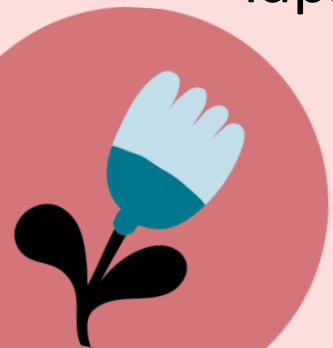
- lastensuojelusta ja lasten oikeuksista viestiminen moniäänisesti, positiivisesti ja tehokkaasti

Dialogisuus

- lasten ja nuorten kokemusten kuuleminen, aito ja avoin dialogi

Yhdenvertaisuus

- samaistuttava ja saavutettava sisältö puhuttelee ja kiinnostaa erityisesti lapsia ja nuoria



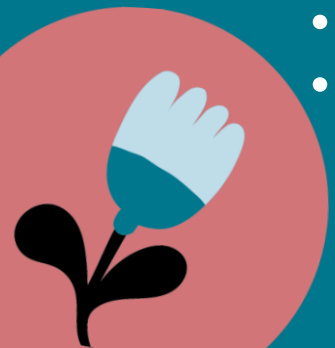
TikTok-sossujen onnistumiset ja haasteet

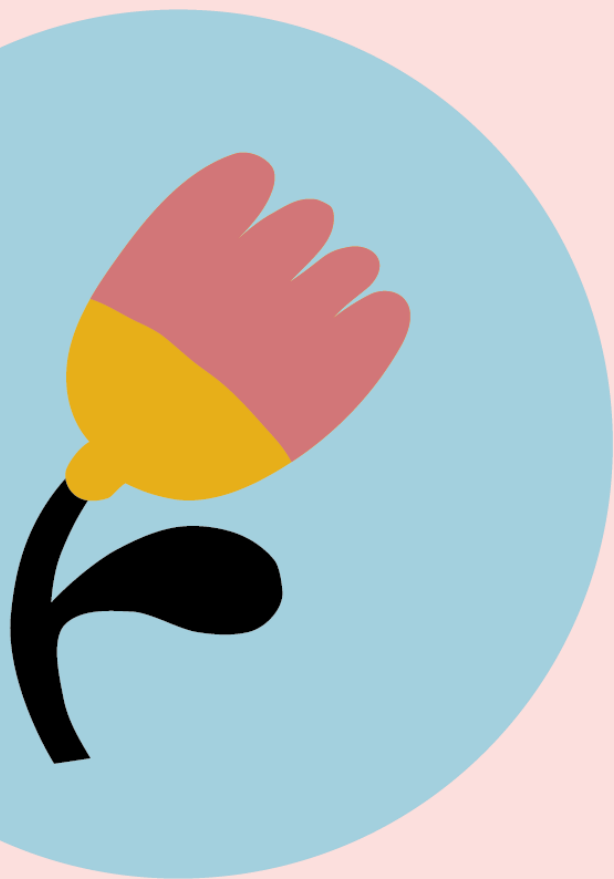
Onnistumiset:

- Lastensuojelun viestinnällinen teko -palkinto Lastensuojelupäivät 2021
- Lasten ja nuorten tietoisuus omista oikeuksistaan on lisääntynyt
- Sisällöntuotanto eri toimijoiden kanssa (EOA, STM, Pesäpuu ry, SOS-lapsikylä, Kasper ry, ETKL, Tampereen yliopisto)
- Vierailut erilaisissa sijaishuoltopaikoissa, tiktokkaaminen lasten ja nuorten kanssa
- Medianäkyvyys (HS 13.2.2021, Yle Perjantai 19.3.2021, Yle Mix 9.4.2021, Telma-lehti 29.11.2021, Talentia –lehti 13.12.2021)
- Puheenvuoroja ja koulutuksia
- Verkostoituminen

Haasteet:

- Tiktokkaaminen & moderointi omalla ajalla
- Tarve ja kysyntä vs. resurssit
- Maantieteellinen etäisyys





*”Tiedättekö sellaisen tunteen,
jota voi kuvata sillä, että sydän
pomppii ja kaikki tuntuu
valoisalta ja mahdolliselta? Se
on päällimmäinen tunteeni näin
välittömästi katsottuani tuon
paketin yhden kerran.”*

TikTok-sossujen pro tips

- Pelko pois, kokeile rohkeasti!
 - Kannusta muita mukaan viestintään!
 - Joukossa on voimaa, älä jää yksin!
 - Kaikkien ei tarvitse lähteä TikTokiin, löydä oma tapasi vaikuttaa ja toimia!
 - Kokeile itse tai työyhteisössäsi Minä viestijänä -SWOT-analyysia!
-
- Ole yhteydessä www.tiktoksossut.fi tai tiktoksossut@gmail.com



Keskusteluporina

Miksi minun tai minun työryhmäni kannattaisi viestiä?
Mitä voimme muuttaa viestimällä?



Viestintä kokemusasiantuntijoiden näkökulmasta



TURVAA
ja
TOIVOA



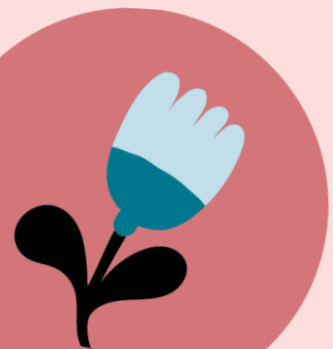
Vappu Taipalus
Osallisuuden aika

Kokemusasiantuntijuus on viestinnällisesti vaativa tehtävä

Omasta (/ jaetusta) kokemuksesta kertominen erilaisissa viestintätilanteissa

- palvelujen yhteiskehittäminen erilaisissa ryhmissä sekä kehittämishankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen
- vertaistukityö ja vertaisryhmien ohjaaminen
- ammattilaisten rinnalla työparina toimiminen
- palveluiden arviointitehtävät, vertaisarviointi
- luottamustehtävät erilaisissa johto-, ohjaus- ja työryhmissä
- viestintä- ja edustustehtävät
- aineiston kerääminen tutkimusten tekemistä varten

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tekemä selvitys
Kokemusasiantuntijuus Suomessa (2019, 27)



Kokemusasiantuntijuuden hyödyt vaikuttamisessa ja viestinnässä

- Kokemustiedolla saadaan ajantasaista tietoa rakenteiden ja palveluiden toimivuudesta
- Ammattilaisten ja päättäjien ymmärrys mm. asiakassuhteisiin, palvelujen sisältöön, järjestelmän toimivuuteen kohdistuviin odotuksiin ja tarpeisiin vahvistuu ja lisääntyy
- Parempia päätöksiä palveluissa, kunnissa, valtakunnallisesti ja politiikassa sekä lainsäädännössä





Ammattilaiset edistäjinä vai esteenä kokemustiedon hyötykäytössä

- Kokemustiedon hyödyntämisen edistäminen, hidastaminen ja estäminen palveluiden kehittämisessä
- Ammattilaisilla paljon tietoa lasten ja nuorten kokemuksesta palveluiden toimivuudesta
- Jokainen on kokemustiedon tuottaja
 - Lapset ja nuoret, jotka eivät toimi kokemusasiantuntijoina tarvitsevat myös kuulluksi ja nähdyksi tulemistä
- Työ- ja toimintakulttuurin muutos

”Se millä tavalla lastensuojelusta
puhutaan vaikuttaa siihen,
miten lastensuojelun ammattilaisiin
ja asiakkaisiin suhtaudutaan yhteiskunnassa.”
Kokemusasiantuntija, Osallisuuden aika



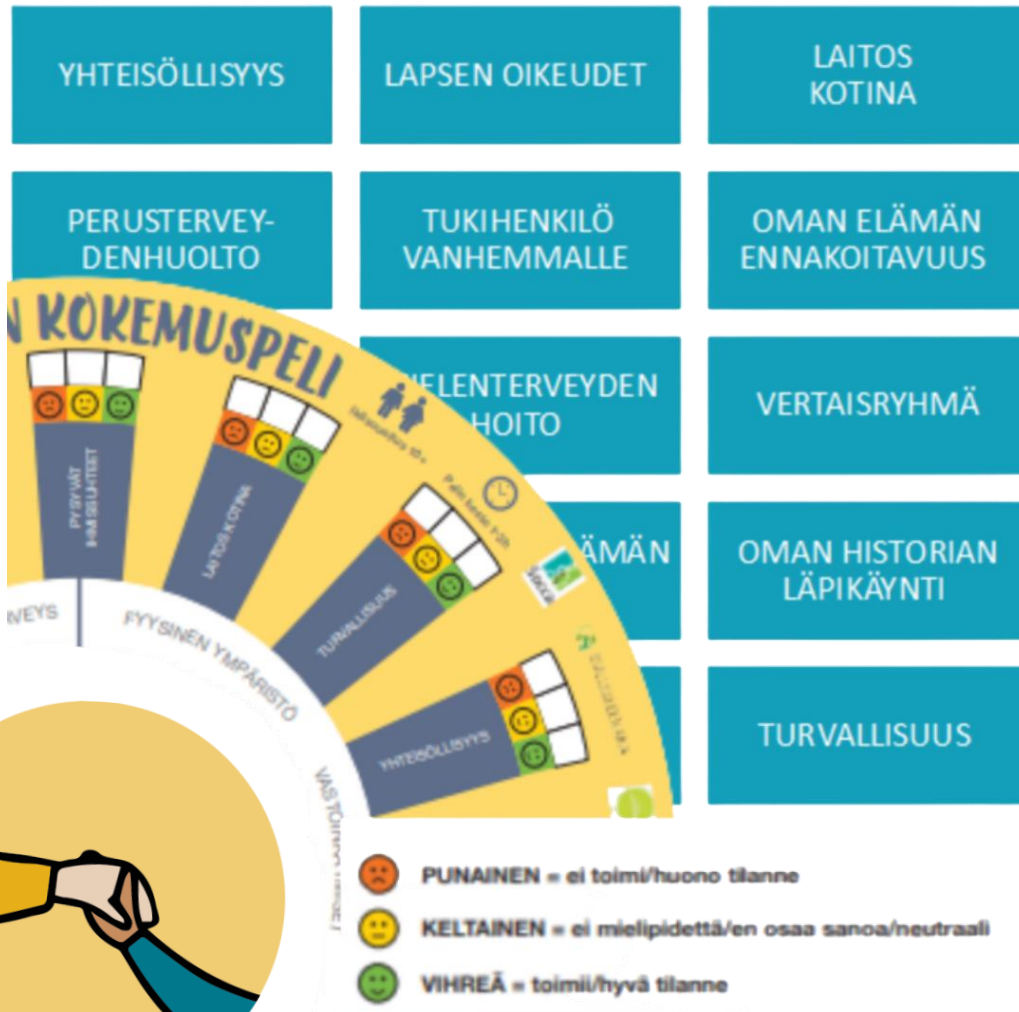
”Palkitsevaa on ollut erityisesti huomata,
että sosiaalityöntekijät ja asiakkaat ovat oikeasti
samalla puolella ja saada sosiaalityöntekijöiltä
kokemus todellisesta välittämisestä.”

Nuoret, Nuoret kehittäjät -ryhmän toiminnasta

Yhteistutkiminen - Opas sosiaalityöhön. Kati Palsanen, 2013.



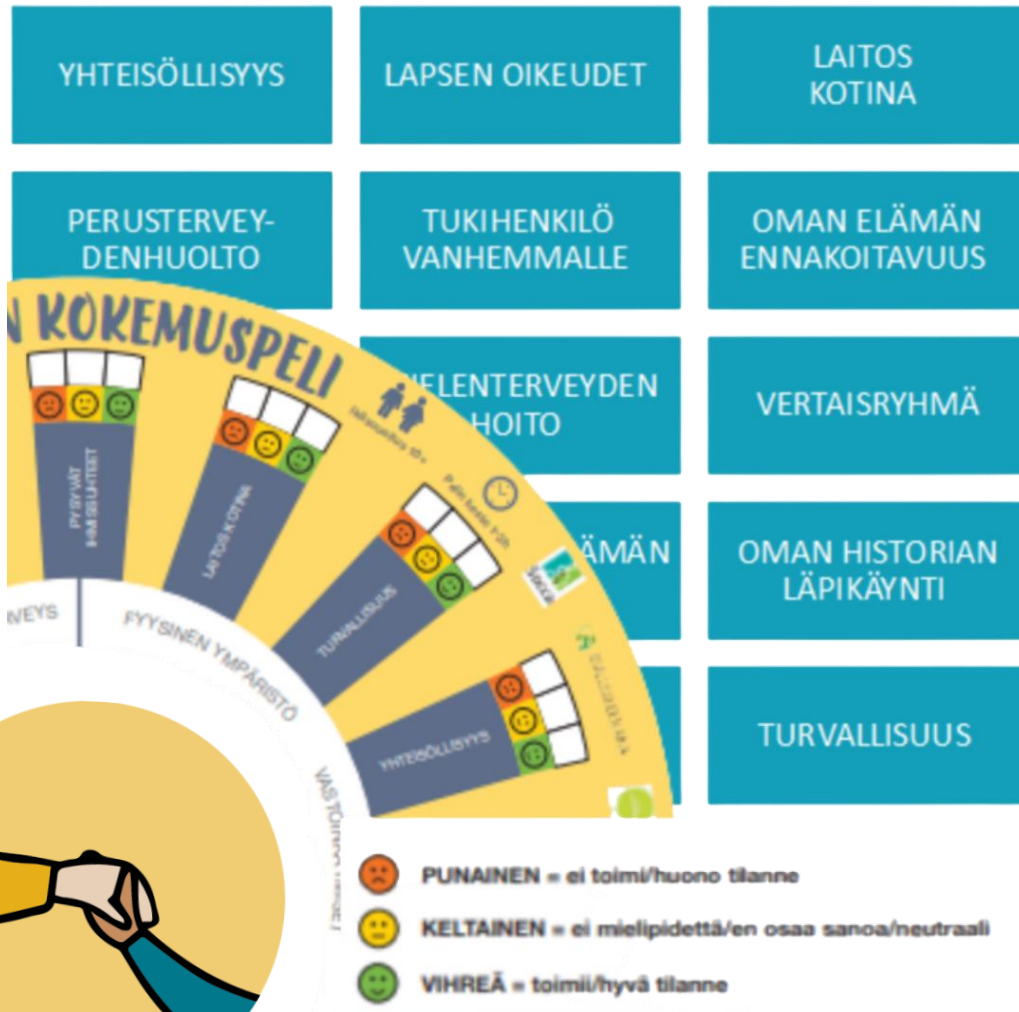
Laitoksissa tehtävä vaikuttamistyö - Yhteisön kokemuspeli



- Peli rakentuu 3 osa-alueen ympärille, joissa käsitellään 15 teemaa
- Pelin suositeltu kesto pelattavalla kerralla 1-2h
- Suositeltu pelaaja määrä 6-8 henkilöä
- Pelaajien suositeltu ikä yli 12 vuotta

www.osallisuudenaika.fi/yhteison-kokemuspeli

Laitoksissa tehtävä vaikuttamistyö - Yhteisön kokemuspeli



Millä eri tavoin Yhteisön kokemuspelin tuloksia voitaisiin hyödyntää lastensuojelun käytäntöjen ja rakenteiden kehittämisessä?

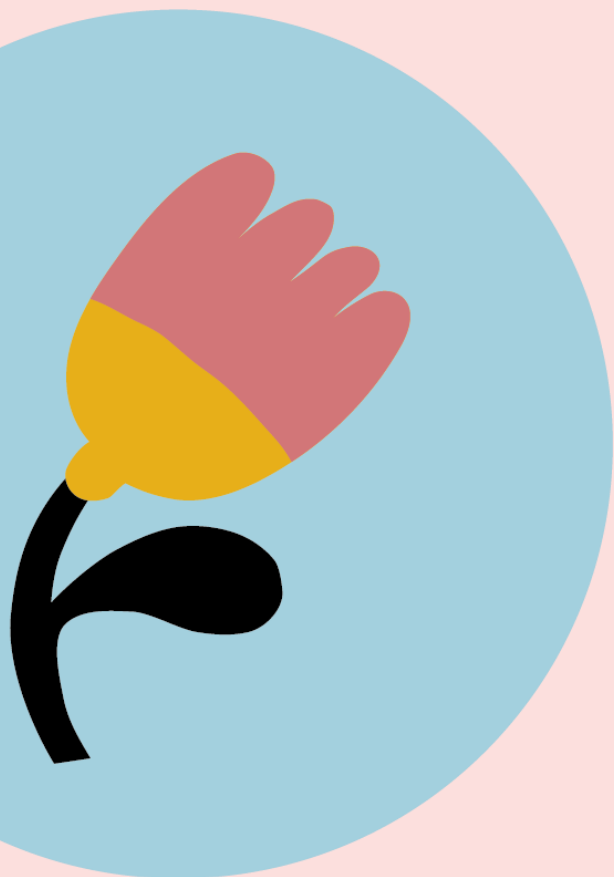
Millä eri tavoin Yhteisön kokemuspelin tuloksia voitaisiin hyödyntää organisaatioiden viestinnässä?

www.osallisuudenaika.fi/yhteison-kokemuspeli

Minkälaista viestintää lastensuojelusta kokemusasiantuntijat toivovat tulevaisuudessa?

*TURVAA
ja
TOIVOA*

- Ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden yhteistä ääntä
- Ammattilaisten ja lasten ja nuorten yhteistä ääntä
- Nuori- ja asiakaslähtöisiä ratkaisuja
- Kokemuksia näkyviksi ilman kliseitä ja leimoja
- Lastensuojelun normalisointi



Kiitos!

Ota yhteyttä:

ville.santalahti@vasso.fi

kaisa.yliruokanen@talentia.fi

tiktoksossut@gmail.com

vappu.taipalus@osallisuudenaika.fi

onni.westlund@pesapuu.fi